

ŠIAULIŲ LOGOPEDINĖ MOKYKLA

Dalia Rudauskaitė, vyresn. istorijos mokytoja

***Pilietiškumo pamoka- minėjimas
LAISVĖS GYNĖJŲ DIENAI***

Dalyviai : 5- 10 klasių mokiniai ir mokytojai, kiti bendruomenės nariai.

PILIETIŠKUMO PAMOKOS- MINĖJIMO LAISVĖS GYNĖJŲ DIENAI

PLANAS- KONSPEKTAS

Renginio tikslai ir uždaviniai :

1. Gilinti ir įtvirtinti žinias, įgytas pamokose, apie 1991 m. sausio 13- osios įvykius.
2. Padėti suvokti, kokia kaina buvo pasiekta ir įtvirtinta Lietuvos Nepriklausomybė.
3. Ugdyti pagarbą Tėvynės gynėjams, skatinti būti vertais jų aukos.
4. Padėti atsiskleisti mokinių kūrybinėms galioms, lavinti kalbą, savarankiškumą, skatinti būti aktyviais bendruomenės nariais.

Pasiruošimas renginiui

1. Renginio scenarijaus aptarimas, užduočių paskirstymas mokiniams.
2. Pasiruošimas renginio aplinkos apipavidalinimui , muzikinio fono aptarimas.
3. Salės apipavidalinimas ir paruošimas renginiui.
4. 5- 10 klasių mokinių piešinių parodos „Piešiame laisvę“ apipavidalinimas prie aktų salės .

Renginio eiga

Sausio 13- ają pirmoji pamoka pradedama Laisvės gynėjų dienai skirtu renginiu. Po skambučio į pirmą pamoką 5- 10 klasių mokiniai ir kiti bendruomenės nariai sueina į aktų salę. Prieblandoje skamba tyli muzika. Priešais sceną sustoja skaitovai.

Skaitovas:

Žmonės visada nori apčiuopti neapčiuopiamą, pamatyti nematomą, išgirsti negirdimą, suskaičiuoti nesuskaičiuojamą. Toks visur esantis ir niekur nesantis laikas , kurį mes kartais norime pagauti, aplenkti, sustabdyti...

Skaitovė:

Laikas į šią dieną atiteka iš nematomų tolių. Galima gyventi ir nejausti jo tekėjimo. Galima manyti, kad viskas prasidėjo mumis ir viskas su mumis baigsis. Tačiau kiekviena diena bus žymiai spalvingesnė, gilesnė, jei žinosime, kas į ją atiteka, kokios nematomos požeminės upės atplukdo praeitin nugramzdinčius įvykius, sukaktis, faktus ir žmones...

Iš 1991 metų sausio 13 –osios atiteka laiko upė į šią dieną...

Skaitovas:

Kai norime kalbėt apie Tėvynę,
Pirmiausia žodį žuvusiems suteikim.
Tai jų alsavimas kaip vėjo gūsis,
Išskleidžia mūsų vėliavas; jų rankos
Palaimina ir mūsų darbus, ir svajonę;
Jų akys stebi mus kaip gyvos žvaigždės,
Ir žemė kalba jų derlingais žodžiais.

Skaitovė:

Tai paukščio čiulbesys, tai vyšnios žiedas,
Tai moters šypsena, tai vaiko juokas,
Tai dešinė, kuri ištiesus laiko
Ir esamą, ir būsimą Tėvynę.
Kalbėkim apie ją teisingais žodžiais,
Kad mūsų žuvusieji mus suprastų.

Mokiniai skaito trumpą pranešimą:

1990 metų kovo 11-ąją Lietuvos Aukščiausioji Taryba, vykdydama lietuvių tautos valią, nutarė, kad Lietuva atsiskiria nuo Sovietų Sąjungos ir vėl tampa nepriklausoma valstybe. Tai buvo drąsus ir svarbus žingsnis, nes tuo metu Lietuvoje tebebuvo sovietinė kariuomenė, kuri bet kurią akimirką galėjo gauti savo vadų įsakymą sustabdyti lietuvių tautos žengimą į laisvę. Sovietų Sąjungos vadovai labai užsirūstino, kad Lietuva, o vėliau ir Latvija bei Estija nusprendė tapti nepriklausomomis valstybėmis. Lietuvoje buvusi ir naujai atsijusta sovietinė kariuomenė gavo įsakymą nuversti teisėtą žmonių išrinktą valdžią, o Lietuvą sugrąžinti atgal į Sovietų Sąjungą.

Kad žinios apie rengiamą smurto žygį prieš Lietuvą nepasklistų pasaulyje, kariuomenei buvo įsakyta pirmiausia užimti Vilniuje esančius Spaudos rūmus, kur buvo leidžiami svarbiausi Lietuvos laikraščiai ir žurnalai, nuolat būdavo daug užsienio žurnalistų.

Spaudos rūmai buvo užgrobti, bet jau apie tai sužinojo visas pasaulis, lietuviški laikraščiai taip pat nenustojo eję, tik jų leidėjai turėjo persikelti dirbti kitur.

Netrukus po to buvo įsakyta nutildyti Lietuvos televiziją ir radiją. Ginti televizijos ir radijo pastatų stoji tūkstančiai žmonių ne tik iš Vilniaus, bet iš visos Lietuvos.

1991 metų sausio 13 – osios naktį sovietų kariuomenė puolė Vilniaus televizijos bokštą ir kitus pastatus, šaudė į beginklius žmones, mušė juos, traiškė tankais...

Skaitovas:

...Kas iš nakties ateina- naktį neša,
Kas iš mirties- tik juodą mirtį lems
Ir balto rytmečio rasos sidabro lašui,
Ir milžinų, ir viešpačių keliams...

Skaitovė:

Kas iš nakties, kas iš šaltos mirties ateina,
Kas iš rudens, kas iš žiemos, kas iš kapų-
Užgniauš jis tavo jauno ryto šviesią dainą,
Apsiautęs rekvijiem aidėjimu varpų...

Skaitovas:

Tą naktį prie Vilniaus televizijos bokšto žuvo 14, buvo sužeista apie 700 žmonių ...

Skaitovė:

Uždekime ir mes žvakelę žuvusiems
Kaip amžinos šviesos, vilties ir meilės ženklą...

Uždegamos ir padedamos žvakutės numatytoje vietoje.

Skaitovas:

...Žemai palinko erškėčiuota
Lietuvos galva
Antakalnio kalnelyje.

Skaitovė (rauda) :

...Kokiom žolelėm jūs beišdygsit,
Vaikeliai mano :
Viksvom, balandom ar debesylais,
Ar žalio šilo viržiais ?

O gal ant kalno aukštais rugeliais,
Geltais kvieteliais?

Tai bus duonelė su ašakėlėm,
Gira su ašakėlėm.

Kokiais žiedeliais jūs pražydėsit,
Vaikeliai mano:
Karčiais pelynais, aitriais vėdrynais,
Vasarvidžio darylais?

Nusidažysiu juodai skarelę,
Vaikeliai mano.
Minkštai paklosiu, šiltai užklosiu
Ir tuščią lopšį supsiu...

Skaitovas:

Dabar...
Kiekvienas pagalvokim mintyse,
Ar mes verti aukos, vardu gyvybė,
Kurią sudėjo Lietuvos gynėjai
Ant Laisvės aukuro
Tą baisią sausio 13 – osios naktį
Prieš tankus rankom tuščiomis stovėję,
Mirties, kančios ir skausmo nepabūgę?

Skaitovė:

... Ar mes įvertinam jų žygio prasmę,
Ar mes suprantam jų aukos didybę?

Skaitovas:

... Dabar, akimirką sustoję tyliai,
Kiekvienas pagalvokim apie tai...

Tylos minutė.

Skaitovė:

Žuvusių aukų laidojimo dieną gedulingo mitingo metu poetas Justinas Marcinkevičius kalbėjo:

„...Prieš daugelį metų čia stovėjo Didžiojo kunigaikščio Vytauto karstas. Dabar čia guli mūsų vaikai, ir mes apraudame jų žūtį, suprasdami, kad jie jau priklauso istorijai, kad jie dabar šildosi sužvarbusias rankas prie Amžinosios ugnies kartu su didžiais mūsų tautos vyrais. Lietuva pasilenkia prie jų ir užkloja juos amžina laisve. Tai pirmieji tikri laisvi Lietuvos Respublikos piliečiai ir pirmosios mūsų Nepriklausomybės aukos. Pasaulis mato- pasiekta smurto ir žiaurumo viršūnė : nužudyti , tankais sutraiškyti beginkliai žmonės, kurie niekam negrasino, niekam nekėlė jokio pavojaus. Savo rankomis jie laiko apglėbę ne svetimą, ne užgrobtą, o SAVO žemę, jų akys buvo pakeltos į dangų, o į automatų šūvius jie atsakė skanduodami LIE- TU- VA! Jie ir krito su šiuo žodžiu lūpose... “

Scenoje atliekama kompozicija „šokis su žvakėmis“.

Skamba muzika. Atliekama daina „Žiema“:

Baltais pūkeliais krinta snaigės
Iš šviesulingų debesų.
Išskrido paukščiai link dausų.
Tylu, jų meilės giesmės baigės.
Lai krykštauja toli nuo mūsų,
Pamiršę darganas ir lietu.
Išskridę paukščiai į namus
Sugrįš pavasarį saulėtą.

O mes- besparniai žemės paukščiai
Juos pasitinkam akimis
Ir vėtrą vėl nujausdami
Grėsmingon šiaurėn žiūrime baukščiai .
Likimas piktas ir nuožmus
Dažnai lyg žaislą žmogų mėto.
Pavydžiu paukščiams – į namus
Jie grįš pavasarį saulėtą.

Kokia baugi rimitis aplinkui,
Kaip viskas tuščia ir nyku,
Kai negirdėti virš laukų
Sparnuotų mūsų giesmininkų.
Drauguži mielas, būk ramus,
Šaltos žiemos ranka grublėta
Išbaidė juos, bet į namus
Jie grįš pavasarį saulėtą.

Jie lėks viršum kalnų ir klonių ,
Jie lėks melsvais dangaus keliais.
Ir vėl, kaip pernai, nusileis
Ant seno ąžuolo galiūno
Ir džiugins jaunos ir senus
Daina tiek sykių jau girdėta.
Išskridę paukščiai į namus
Sugrįš pavasarį saulėtą...

Salėje pritemdomos šviesos , skamba tyli muzika.
Pabaiga.

Renginio metu buvo skaitomos J. Marcinkevičiaus, O. Baliukonytės,
B. Brazdžionio eilės.